

UTÖKNING AV NATURRESERVATET STENBROHULT I ÄLMHULTS KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) om utökning av det befintliga naturreservatet Stenbrohult. Beslutet innebär att det befintliga naturreservatet utökas med 12,8 ha och därmed totalt omfattar 56,8 ha. Gränsen för utökningen av naturreservatet ska vara den gräns som utmärks i fält med bifogad karta (bilaga 1) och gränsbeskrivning (bilaga 4) som underlag, med de eventuella mindre justeringar som förrättningsmannen finner nödvändiga vid utmärkningen.

Syftet med utökningen av naturreservatet ska vara samma som för det befintliga naturreservatet. För att uppnå syftet med utökningen av reservatet beslutar Länsstyrelsen att samma föreskrifter ska gälla för utökningen som för det befintliga naturreservatet. Syfte och föreskrifter finns i bifogat beslut daterat den 22 juni 2009 och med ärendenummer 511-1725-02. För naturreservatet gäller även omprövningsbeslut daterat 28 oktober 2009 med ärendenummer 511-4040-09. Bägge besluten finns samlade i bilaga 2. Till föreskrift A2 läggs till "Anmärkningen" att gödsel får spridas på åkrarna på fastigheten Stenbrohult 1:9. Till föreskrift A6 läggs i "Anmärkning" till att underhåll av åkerdiken på fastigheten Stenbrohult 1:9 får ske. Till föreskrift A8 läggs till "Anmärkningen" att Länsstyrelsen kan ge tillstånd till nedgrävning av fiberkabel för bredband.

Länsstyrelsen fastställer befintlig skötselplan när det gäller utökningen av naturreservatet med de små justeringar att arealen för naturreservatet och avgränsningen på kartan ändrats med anledning av utökningen. En justerad skötselplan daterad med dagens datum bifogas, se bilaga 3.

Länsstyrelsen ska förvalta naturreservatet. Föreskrifterna utgör inte hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel. Markägaren har kvar rådigheten över jordbruksmarken och rätten att bruka eller arrendera ut marken. Om markägaren inte har möjlighet att sköta eller låta sköta jordbruks-

marken är det förvaltaren som ansvarar för att skötselåtgärder enligt skötselplanen utförs.

Markägaren har rätt att använda befintliga brukningsvägar för att komma till de delar av fastigheten som ligger utanför naturreservatet. Inom området finns också ledningsrätter och servitut för väg.

Föreskrifterna under C träder i kraft den dag som framgår av kungörandet i länets författningssamling och Post- och Inrikes tidningar. Föreskrifterna gäller även om de överklagas. C-föreskrifterna gäller inte gentemot fastighetsägaren till Stenbrohult 1:9.

Utöver ovan angivna föreskrifter gäller annan lagstiftning bl.a. miljöbalken, jaktlagstiftning, terrängkörningslagen och kulturminneslagen.

ADMINISTRATIVA DATA

Namn:	Stenbrohult	
NVR-Id:	2014758	
Län:	Kronoberg	
Kommun:	Älmhult	
Församling:	Stenbrohult	
Läge:	Ca 1 km söder om Stenbrohults kyrka	
Gränser:	Enligt karta, bilaga 1 och xx i beslutet	
Areal:	Utökning: 12,8 ha	Land: 56,8 ha
	Totalt: 56,8 ha	Vatten: 0 ha
Fastighet:	<i>Fastigheter</i>	<i>Markägarkategori</i>
	Stenbrohult 1:9	Enskild
Förvaltare:	Länstyrelsen i Kronobergs län	
Fastighetskarta:	4E5a – 04450	
Terrängkarta:	04E NV	
Naturgeografisk region:	Sydöstra Smålands skog- och sjörika slättområden (12a)	

Riksintressenummer: Riksintresse för naturvård (Möckelnområdet, NRO07011)
Riksintresse för friluftsliv (Möckelnområdet, FG 07-02)

Natura 2000: -

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Det aktuella området är beläget öster om sjön Möckeln och söder om Stenbrohults kyrka. Området består av ädellövskog, blandskog, trädklädd betesmark, öppen betesmark och åker. I ädellövskogen dominerar trädslagen bok, avenbok och ek. I brynen finns lind, hassel, vildapel, m.m. I de västra delarna finns trädklädd betesmark med stort antal grova lövträd. Gamla grova vidkroniga träd med håligheter finns spridda i hela området. Fällmossa, sotlav och trädporrella växer på träden. Mindre hackspett, göktyta och skogsduva förekommer i detta och angränsande lövskogar. I naturbetesmarken finns blommande träd främst apel och sälg och fältskikt med jungfrulin, gökärt, stagg, m.m. Intill stenmurar finns gamla lövträd och i anslutning till dessa död ved i form av nedfallna, i vissa fall grova, grenar.

Området är en del av ett större mycket värdefullt småskaligt mosaiklandskap i Stenbrohults socken med artrika lövskogar och ängs- och betesmarker. I hela området finns många gamla och grova lövträd med rik påväxt av ovanliga lavar och mossor. På ogödslade gräsmarker finns en rik ängsflora. Variationen i landskapet ger förutsättningar för ett rikt insekts- och fågelliv. Berggrunden består i huvudsak av gnejs. Jordarten består av morän som sannolikt innehåller material från hyperitdiabas som finns i berggrunden norrut. Hyperitdiabas är en slags grönsten som är näringsrikare än t.ex. gnejs. Hela området ingår i sjön Möckelns avrinningsområde som är en del av Helge å.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

År 2000 inkom ett förslag till bildande av naturreservat på kyrkans fastigheter i Stenbrohult och Djäkabygd. År 2001 kom det ytterligare en skrivelse med förslag att bilda naturreservat av Prästängen på kyrkans mark. Även Stenbrohults kyrkoråd skrev samma år till Länsstyrelsen att de motsätter sig egendomsnämndens planer på

avstyckning av del av prästgården till en s.k. hästgård. Kyrkorådet föreslog ett naturreservat som en framkomlig lösning.

Med anledning av dessa skrivelser genomförde företaget Pro Natura på uppdrag av Länsstyrelsen år 2002 en inventering och naturvärdesbedömning. Länsstyrelsen har vid fyra tillfällen mellan åren 2002 och 2008 bjudit in markägarna till överläggningar.

Ett förslag till beslut och skötselplan för ett nytt naturreservat som berörde fem fastigheter skickades ut på remiss i mars 2006. Det område på fastigheten Stenbrohult 1:9 som är aktuellt i detta ärende ingick i sin helhet i detta förslag. Sakägarna förelades att inkomma med eventuella erinringar. Myndigheter, ideella föreningar m.fl. lämnades tillfälle att yttra sig. Överlag delar markägarna och remissinstanserna bedömningen att hela området har stora naturvärden och att dessa bör bevaras. Yttrandena redovisade ett stort antal synpunkter på hur man bäst bevarar värdena. Några markägare ville diskutera alternativet med naturvårdsavtal istället för naturreservat. Flera markägare har i ett samlat brev framfört att de vill ha garanti för att skötselplanen följs.

Ingemar Johnsson, ägare till Stenbrohult 1:9, framförde i huvudsak följande. Ambitionsnivån för skötseln som föreslås i skötselplanen är avsevärt sämre än den drift som sker idag; åkrar kan övergå till enbart betesmark, växelbruk försvinner, betesputsning och slätter av dikes- och vägrenar försvinner, det är oklart vem som ska sköta dikesrensning, kulturminnen riskerar att inte vårdas och slätterängen riskerar att försvinna. Eftersom reservatet omgärdar gårdscentrum måste fritt tillträde ges för fortsatt drift av övriga delar av fastigheten. Drift och underhåll av brukningsvägar måste skötas gemensamt. Samtliga diken måste underhållas även genom reservatet. Markägarna vill ha medbestämmande vid utvärderingar och förändringar i skötselplanen. Det bör ej förekomma ej upphuggna nedblåsta träd kring husen. Anordningar för friluftslivet måste godkännas av markägaren. Markägaren ska få plocka lövris, blommor, bär och svamp. Ägaren ska erbjudas utföra skötsel före annan entreprenör.

Trafikverket framför i sitt yttrande att det är önskvärt att reservatsavgränsningen mot allmänna vägen görs så att en viss utveckling och anpassning till framtida behov inte i onödan försvåras eller omöjliggörs. Av detta skäl bör gränsen inte läggas närmare vägen än de

12 meter som anges som byggnadsfri zon i Väglagen 47 § och som redan idag sannolikt är starkt influerad av vägen och trafiken.

Alla övriga inkomna yttranden redovisas inte i detta beslut eftersom de inte berör det nu aktuella området.

Länsstyrelsen har i mars 2009 skickat ut ett reviderat förslag till beslut och skötselplan för synpunkter till markägare och jakträttsinnehavare. Markägarna uppmanades också att ange om de föredrog skydd genom naturvårdsavtal istället för naturreservat. Ingemar Johnsson svarade att han förordar naturvårdsavtal på sin fastighet. Den 22 juni 2009 bildades naturreservaten Stenbrohult och Stockanäs. Fastigheten Stenbrohult 1:9 ingick inte i dessa områden.

Efter diskussioner om hur ett naturvårdsavtal kan utformas under hösten 2010 har Ingemar Johnsson framfört att han föredrar att det aktuella området ingår i naturreservatet eftersom han upplever att detta blir ett långsiktigare skydd och en bättre garanti för skötseln av området. Naturvårdsverket har den 29 november 2011 godkänt en överenskommelse med Ingemar Johnsson om intrångsersättning. Johnsson har också framfört att han anser att det bör vara tillåtet att gräva ner en fiberkabel för bredband genom området. Detta arbetet har inletts men det finns ännu inget förslag till kabeldragning.

MOTIVERING

Området kring sjön Möckeln har mycket stora naturvärden. Hela Möckelnområdet är klassat som riksintresse för naturvärden (objektnummer NRO07011), enligt Naturvårdsverkets beslut 1988-09-19 och 2000-02-07 och friluftslivet (objektnummer FG 07-02), enligt Naturvårdsverkets beslut 1988-09-19. Områden av riksintresse för naturvärden eller friluftslivet ska enligt hushållningsbestämmelserna i 3 kap 6 § MB skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Möckelnområdet har också av Naturvårdsverket utpekats som en trakt med särskilt värdefulla lövskogsområden (Naturvårdsverket, 2000).

Området har mycket stora biologiska värden främst knutna till gammal lövskog, ogödslade gräsmarker och brynmiljöer. I länets naturvårdsprogram har det aktuella området erhållit klass 2 i en tregradig skala, där klass 1 är det högsta värdet. Betesmarken öster om

gårdsmiljön är uppmärksammas i Länsstyrelsens ängs- och betesmarksinventering. Inom området finns en nyckelbiotop och ett naturvärdesområde utpekade i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

I översiktsplanen för Älmhults kommun (antagen 2007-11-28) framförs att riksintresse för naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv ses som en resurs i utvecklingen av kommunen och att dessa områden ska användas aktivt i kommunens marknadsföring. Kommunen ska verka för att områdena av riksintresse skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- och kulturmiljön och skyddet av dessa värden ska bidra till att uppnå de fastställda miljökvalitetsmålen. Kommunen förordar naturvårdsavtal före tvingande åtgärder. Inga motstående intressen är utpekade inom området.

Markägarens synpunkter har beaktats på följande sätt. Målet för åker och öppen betesmark i skötselplanen (skötselområdena 1b, 1c och 2b) är att de hålls fria från inväxande buskar genom åkerbruk, slåtter, bete, röjning och i vissa fall bränning. Växelbruk och rensning av diket utmed vägen är tillåtet för markägaren, arrendator eller reservatsförvaltare men det bör inte vara obligatoriskt. För vägrenarna utmed den enskilda vägen bedöms den slåtter som vägsamfälligheten genomför vara tillräcklig. Det är i övrigt inte lämpligt att detaljerat låsa fast om övriga små partier av väg- och dikesrenar ska slås, betas eller brännas. Den skötsel ska väljas som är mest kostnadseffektiv i förhållande till de mål som är uppsatta och de värden som är tänkta att skyddas. Fornlämningar kommer att vårdas (se kap 6.1 i Skötselplanen, Generella riktlinjer och åtgärder). Befintliga brukningsvägar får underhållas (föreskrift A6) och reservatsförvaltaren deltar i underhåll i den mån vägar används i förvaltningen. Multnande ved får flyttas inom området och kan därför flyttas så att de inte ligger nära bostadshus (se kap 6.1 i Skötselplanen, Generella riktlinjer och åtgärder). Det är i nuvarande skötselplan inte planerat några anläggningar för friluftsliv på fastigheten Stenbrohult 1:9. Om skötselplanen ska ändras kommer markägaren att få yttra sig över detta. Markägaren omfattas i detta reservat bara av A- och B-föreskrifter och kan därför plocka t.ex. lövris och icke-fridlysta blommor. Länsstyrelsen anser att bredbandsutveckling är viktigt för landsbygden och vill medverka till att fiberkabel kan anläggas. Prövningen av den kommande nergrävningen kan därför hanteras genom tillstånd istället för dispens.

Trafikverket har framfört att det kan finnas behov av att bygga cykelväg utmed väg 600 i framtiden. Trafikverket föreslår att reservatet inte läggs närmre vägen än 12 meter. Länsstyrelsen konstaterar att det står värdefulla träd i direkt anslutning till vägen. Reservatet bör därför omfatta hela skogsområdet. Länsstyrelsen ser dock positivt på att en cykelväg skulle anläggas och bedömer att detta bör kunna genomföras om stor hänsyn tas till naturvärdena. Ingreppet kommer dock att kräva en dispensansökan där en miljökonsekvensbeskrivning visar på olika alternativ och hänsynsåtgärder. Trafikverket har vid bildandet av det ursprungliga naturreservatet Stenbrohult, som liksom det nu aktuella utökningen ansluter till vägen, meddelat att de accepterar att naturreservatet kan gå fram till vägområdet.

Länsstyrelsen har även i övrigt beaktat ett stort antal synpunkter som framfördes i yttrandena vid utformningen av de föreskrifter och den skötselplan som gäller för naturreservatet.

Aktiviteter som tältning, eldning, m.m. har begränsats eftersom sådan verksamhet kan påverka övriga besökares upplevelser. Insamling av djur, plockning av växter (annat än enstaka exemplar samt bär och svamp för husbehov) och åverkan på levande eller döda träd är inte tillåtet eftersom det kan hota de biologiska värdena i området.

Bevarandet av de stora naturvärdena i skogen kan inte kombineras med ekonomiskt skogsbruk. De ogödslade gräsmarkerna har stor betydelse för biologisk mångfald. Fortsatt brukandet av dessa och de små åkrarna är även viktigt för de solbelysta, värdefulla brynen i den småskaliga mosaiken. Helheten bör därför skyddas som naturreservat. Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap 25 § miljöbalken, att reservatsföreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och det intrång detta innebär i rätten att använda mark och vatten. Reservatsbildningen är förenlig med miljöbalkens mål i 1 kap. 1§ och bestämmelserna om hushållning med mark och vatten i 3 och 4 kapitlen miljöbalken samt med översiktsplanen för Älmhults kommun.

Det befintliga naturreservatet Stenbrohult har hittills förvaltats av Skogsstyrelsen. Länsstyrelsen har dock beslutat att naturvårdsförvaltningen övergår från Skogsstyrelsen till Länsstyrelsen från och

med år 2012. Naturreservatet Stenbrohult ska därmed förvaltas av Länsstyrelsen.

FÖRORDNANDE OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) jämfört med 27 § förordningen om (1998:1252) områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar införas i Post- och Inrikes tidningar. Delgivningen har skett när två veckor har förflutit från beslutet om kungörelsedelgivning, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder har skett i rätt tid.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida, www.lansstyrelsen.se/kronoberg.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas genom skrivelse till regeringen. Överklagandet ska dock skickas in till Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 VÄXJÖ. Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet senast den 24 januari 2012, annars kan inte regeringen pröva överklagandet.

Överklagandet bör innehålla följande:

- hänvisning till detta beslut, dnr 511-3953-09
- vad som ska ändras
- namnteckning, namnförtydligande och adressuppgifter
- eventuella handlingar som stöder överklagandet.

UPPLYSNINGAR

Beslut i ärendet har fattats av landshövding Kristina Alsér. I handläggningen av ärendet, i vilket naturvårdshandläggaren Helene Pettersson varit föredragande har också länsrådet Lennart Johansson, miljövårdsdirektören Carl-Philip Jönsson, funktionsledaren för

naturvård Elisabet Ardö, länsantikvarien Heidi Vassi, miljöjuristen Henrik Skanert samt länsarkitekten Lars Hederström deltagit.

Kristina Alsér

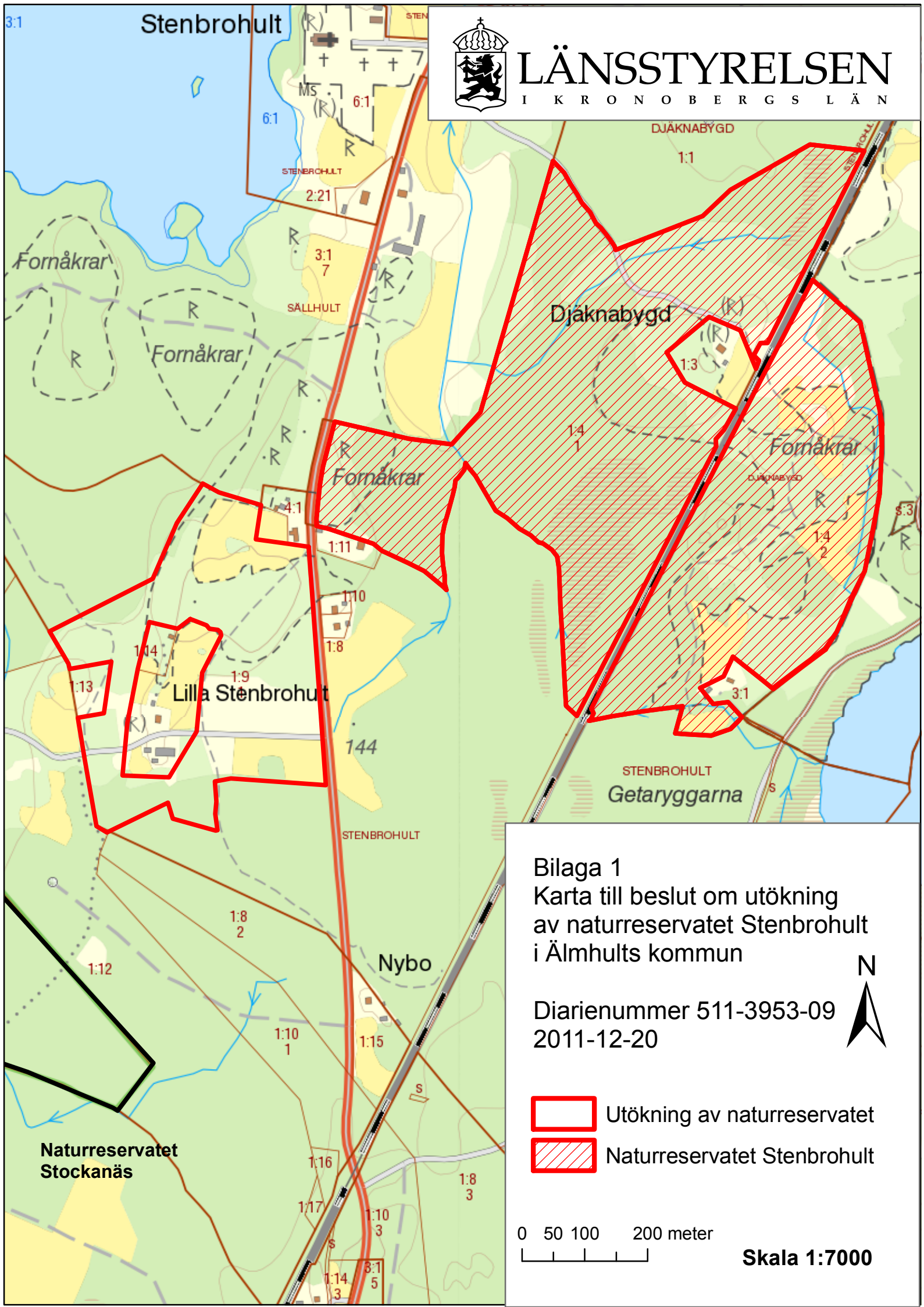
Helene Pettersson

Delgivningssätt

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i Post- och Inrikes tidningar.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Beslut om bildande av naturreservatet Stenbrohult (*ärende 511-1725-02 daterat 2009-06-22*) med karta (*bilaga 1*) och Omprövningsbeslut (*ärende 511-4040-09 daterat 2009-10-28*) med karta (*bilaga 1*)
3. Skötselplan (*daterad 2009-06-22, uppdaterad 2011-12-20*) med karta
4. Gränsbeskrivning till utökning
5. Miljöbalkens regler om naturreservat
6. Hur man överklagar
7. Sändlista

Bilaga 1
Karta till beslut om utökning
av naturreservatet Stenbrohult
i Älmhults kommun

Diarienummer 511-3953-09
2011-12-20

- Utökning av naturreservatet
- Naturreservatet Stenbrohult

0 50 100 200 meter

Skala 1:7000